

Pozycja Polski jako eksportera produktów rolno-spożywczych na rynku Unii Europejskiej

Mgr Małgorzata Bułkowska
Dr Janusz Rowiński

Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego

Warszawa, 18 czerwca 2010

Plan prezentacji

1. Cel badania, źródło danych
2. Wyniki handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi w krajach Unii Europejskiej
3. Pozycja polskiego przemysłu spożywczego na rynku Unii Europejskiej
4. Wnioski

Cel badania:

Próba odpowiedzi na pytanie jaką pozycję zajmuje Polska na jednolitym rynku europejskim artykułów rolno-spożywczych.

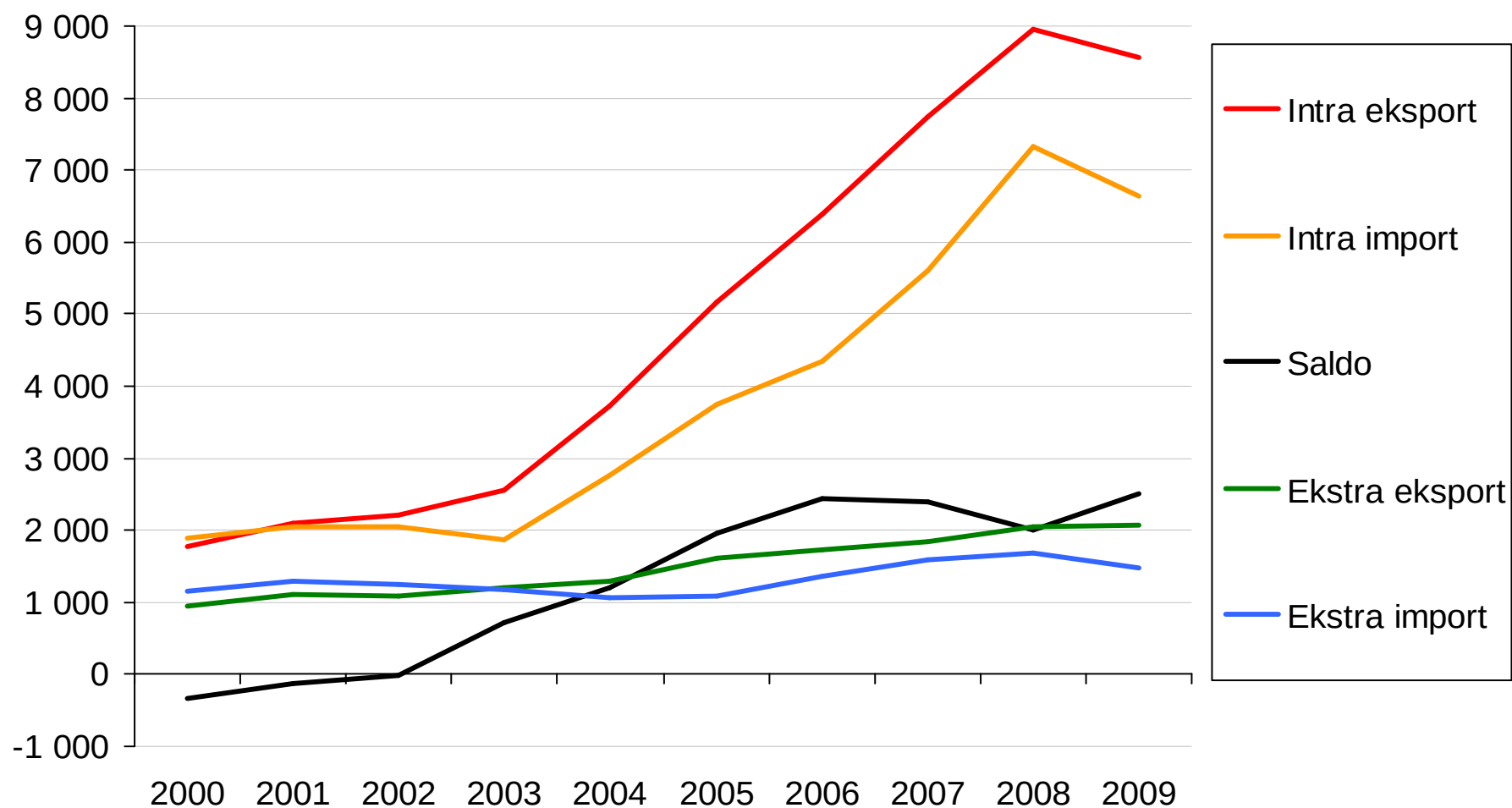
Źródło danych:

- Eurostat
 - EU27 Trade by SITC
 - EU27 Trade by HS2-HS4

Okres objęty analizą:

- Lata 2000-2009

Wyniki handlu zagranicznego artykułami rolno-spożywczymi w Polsce (mln EUR)

Obroty produktami rolno- -spożywczymi państw UE (mln EUR)

		Eksport				Import			
		do UE-27		poza UE-27		z UE-27		spoza UE-27	
		2000	2009	2000	2009	2000	2009	2000	2009
UE-12	wartość	5 746	23 677	2 961	5 975	6 779	25 656	3 520	4 464
	2009/2000	4,12		2,02		3,78		1,27	
UE-15	wartość	144 322	206 819	45 029	56 987	138 027	202 871	55 826	75 285
	2009/2000	1,43		1,27		1,47		1,35	
UE-27	wartość	150 068	230 496	47 990	62 962	144 806	228 527	59 347	79 749
	2009/2000	1,54		1,31		1,58		1,34	

Udział UE w handlu światowym produktami rolno-spożywczymi

	Eksport		Import	
	2000	2006	2000	2006
UE-27	42,99	43,76	40,38	41,82
UE-15	40,78	40,09	37,69	37,90
UE-12	2,21	3,66	2,69	3,92
Polska	0,62	1,41	0,72	1,03
USA	13,35	9,89	10,13	9,08
Holandia	7,25	7,62	4,04	4,30
Niemcy	5,82	6,57	8,07	7,75

Średnia stopa wzrostu eksportu i importu ogółem

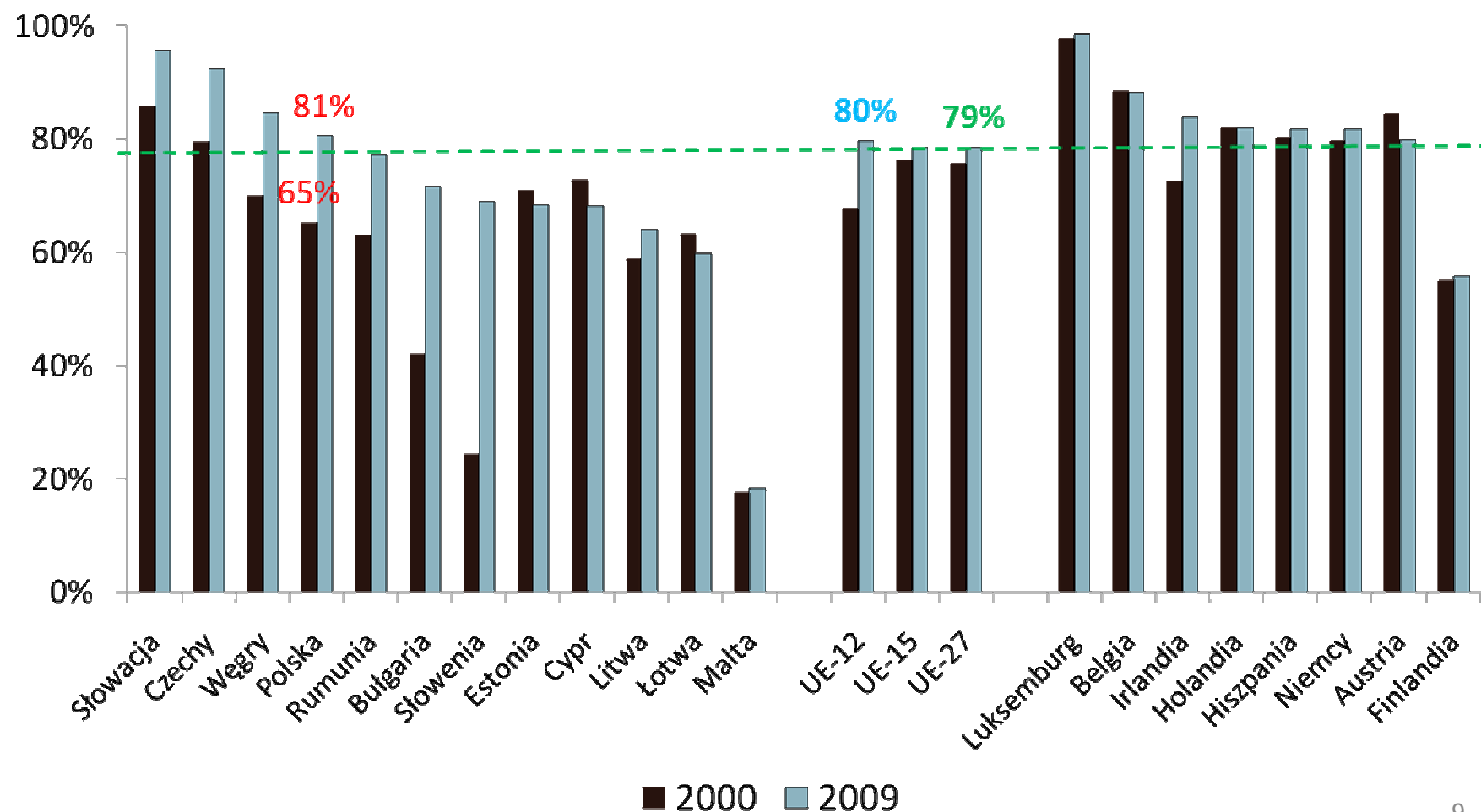
	Eksport		Import	
	2000-2003	2004-2009	2000-2003	2004-2009
Polska	12,66	18,90	2,45	17,78
UE-11	9,12	16,64	10,63	15,48
UE-12	10,23	17,42	10,63	15,48
UE-15	4,64	4,10	4,32	4,42
UE-27	4,90	5,03	4,52	5,24

Udział handlu z krajami UE w handlu ogółem produktami rolno-spożywczymi

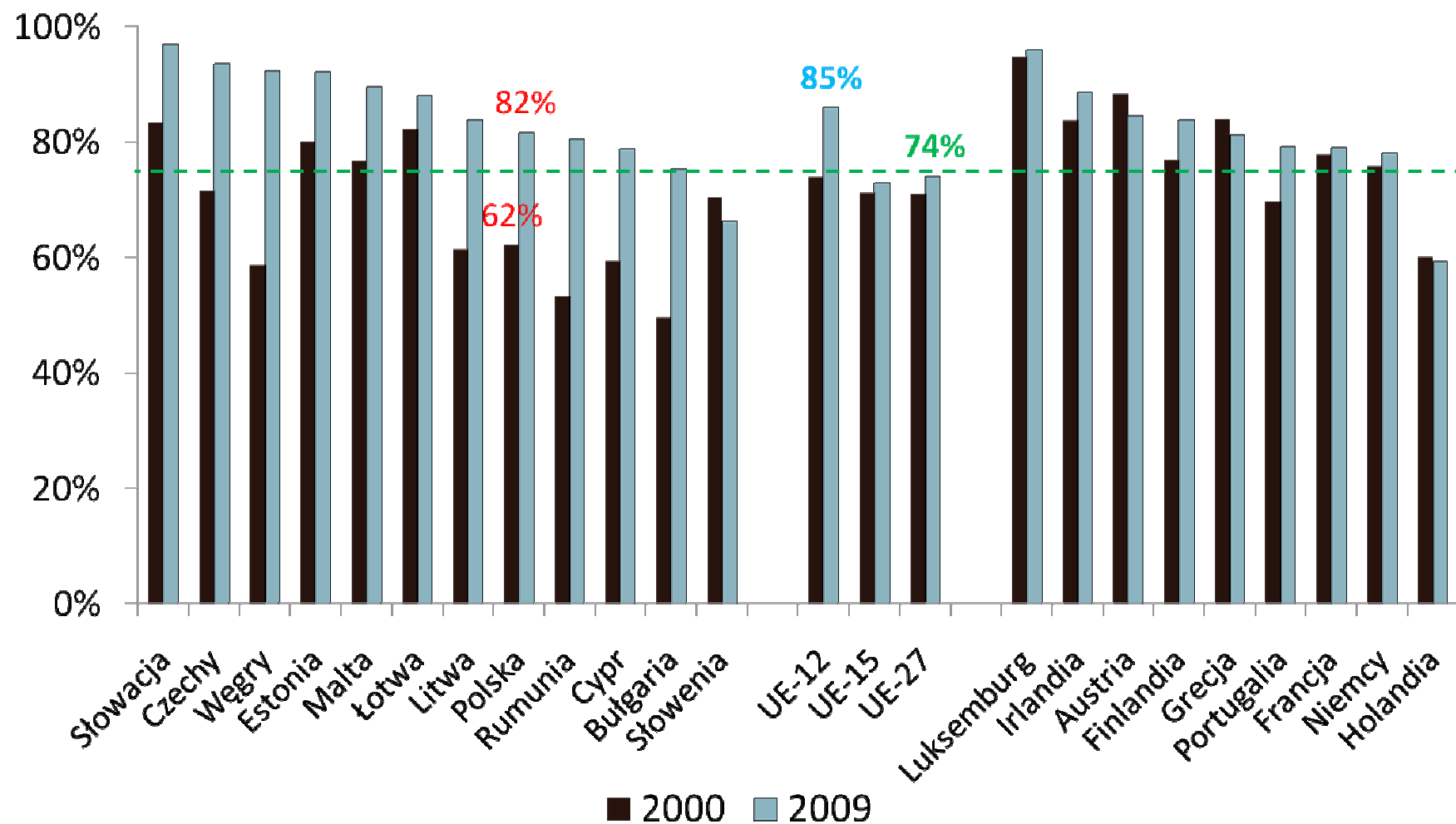

	Eksport		Import	
	2000	2009	2000	2009
UE-27	76%	79%	71%	74%
UE-15	76%	78%	71%	73%
UE-12	68%	80%	66%	85%

Udział eksportu do innych krajów UE w eksporcie rolno-spożywczym ogółem

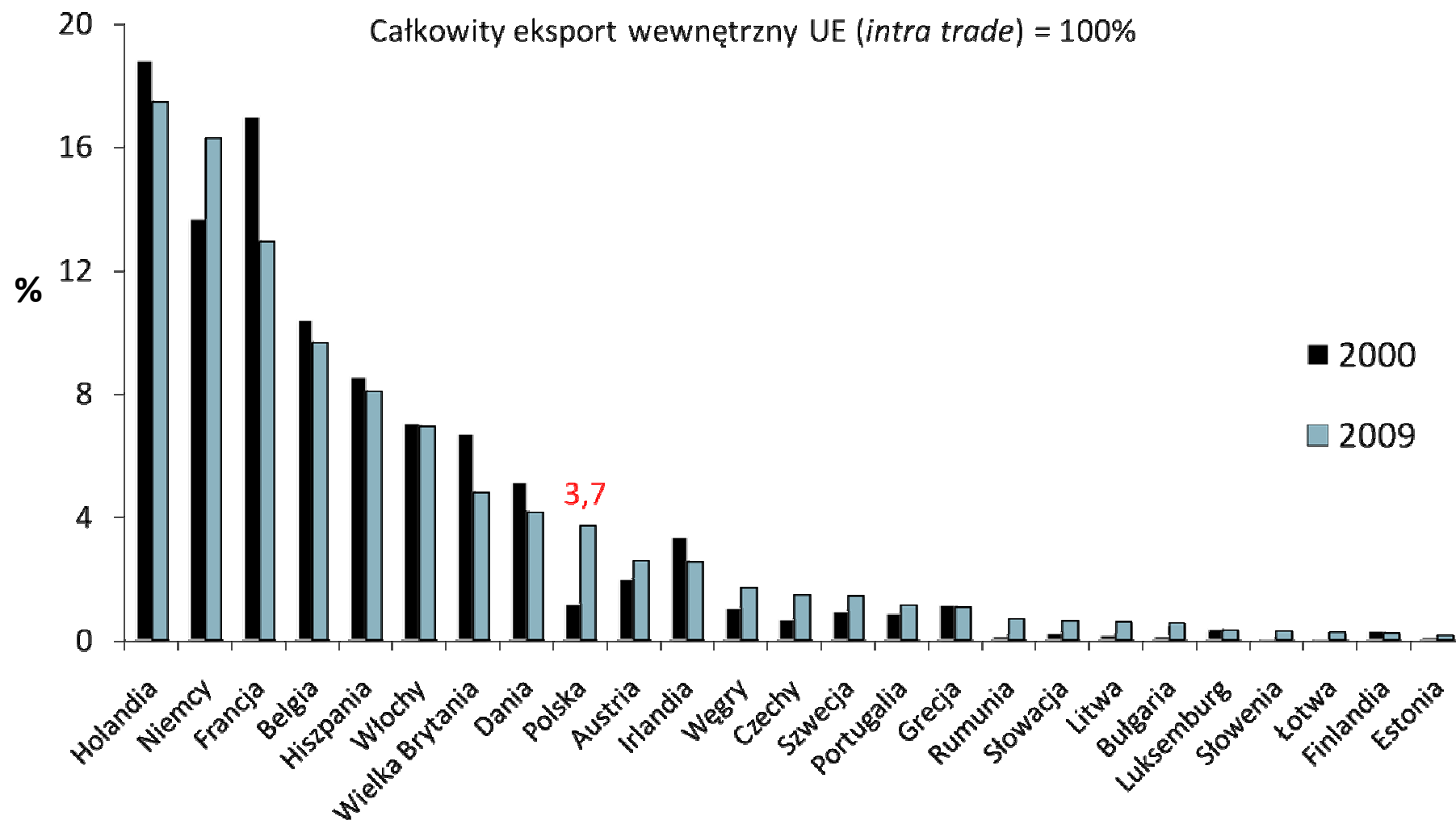
Udział importu z innych państw UE w imporcie rolno-spożywczym ogółem

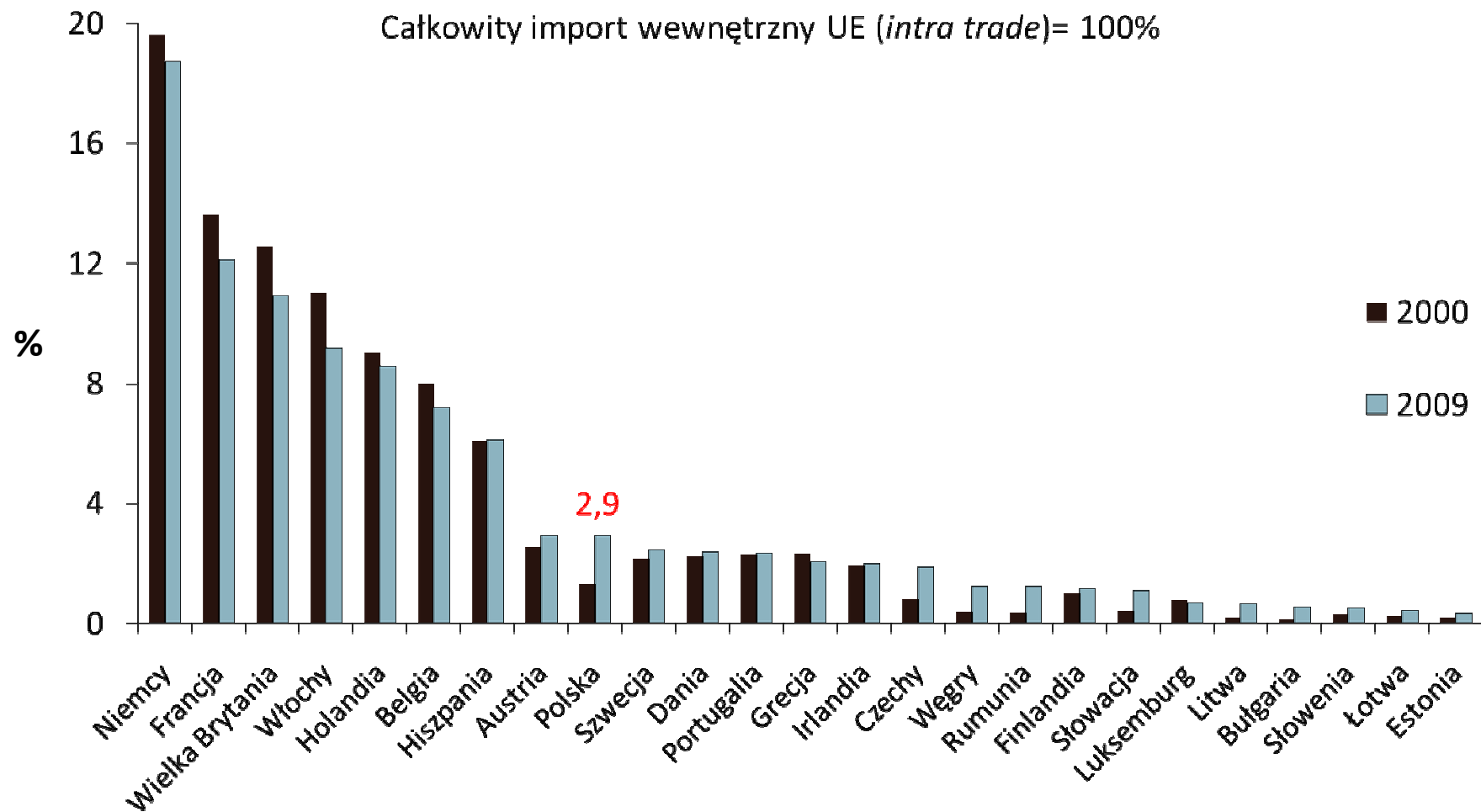
Saldo obrotów handlowych artykułami rolno-spożywczymi wewnątrz UE (mld EUR)

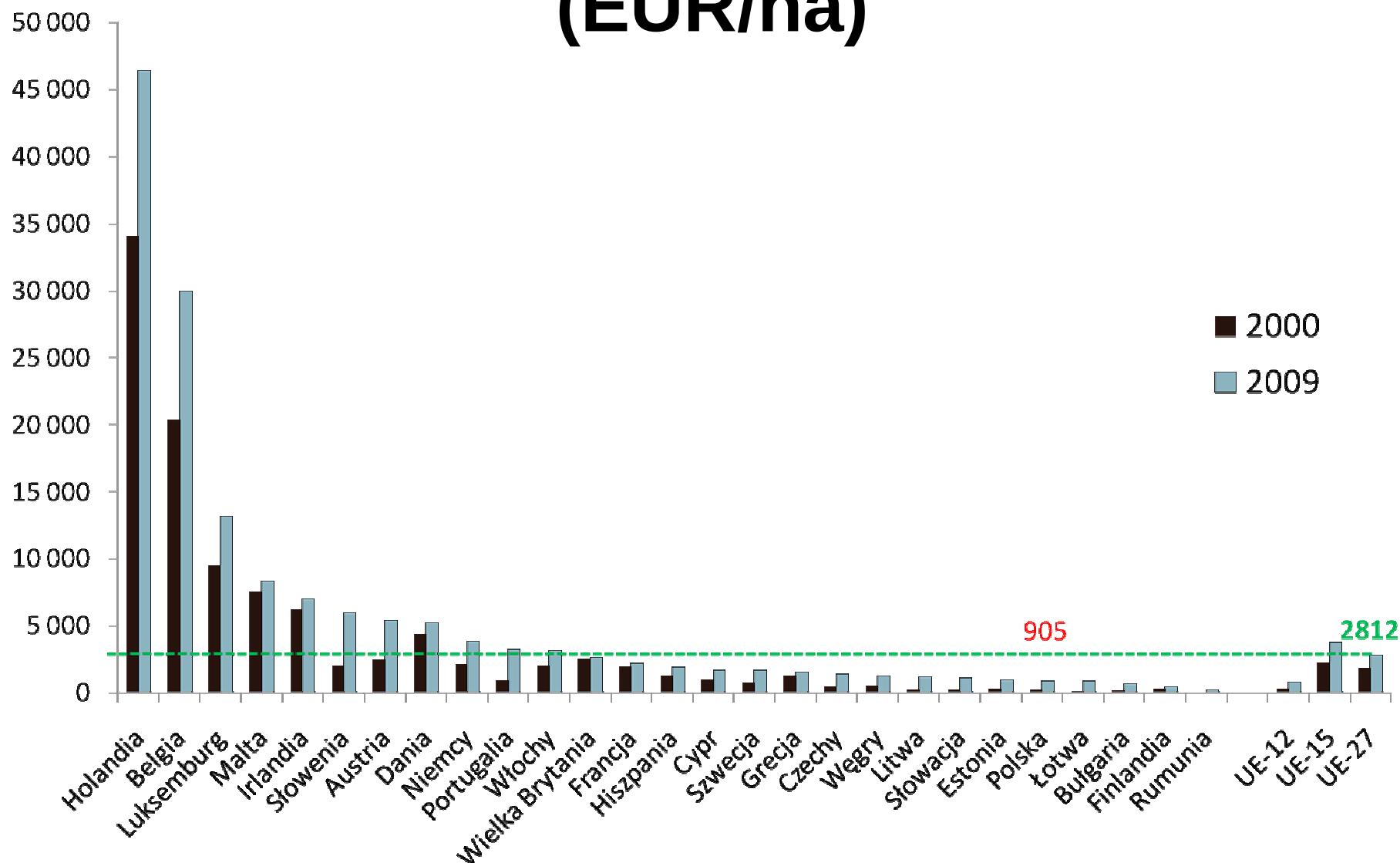
Udział w eksporcie rolno-spożywczym do innych krajów UE

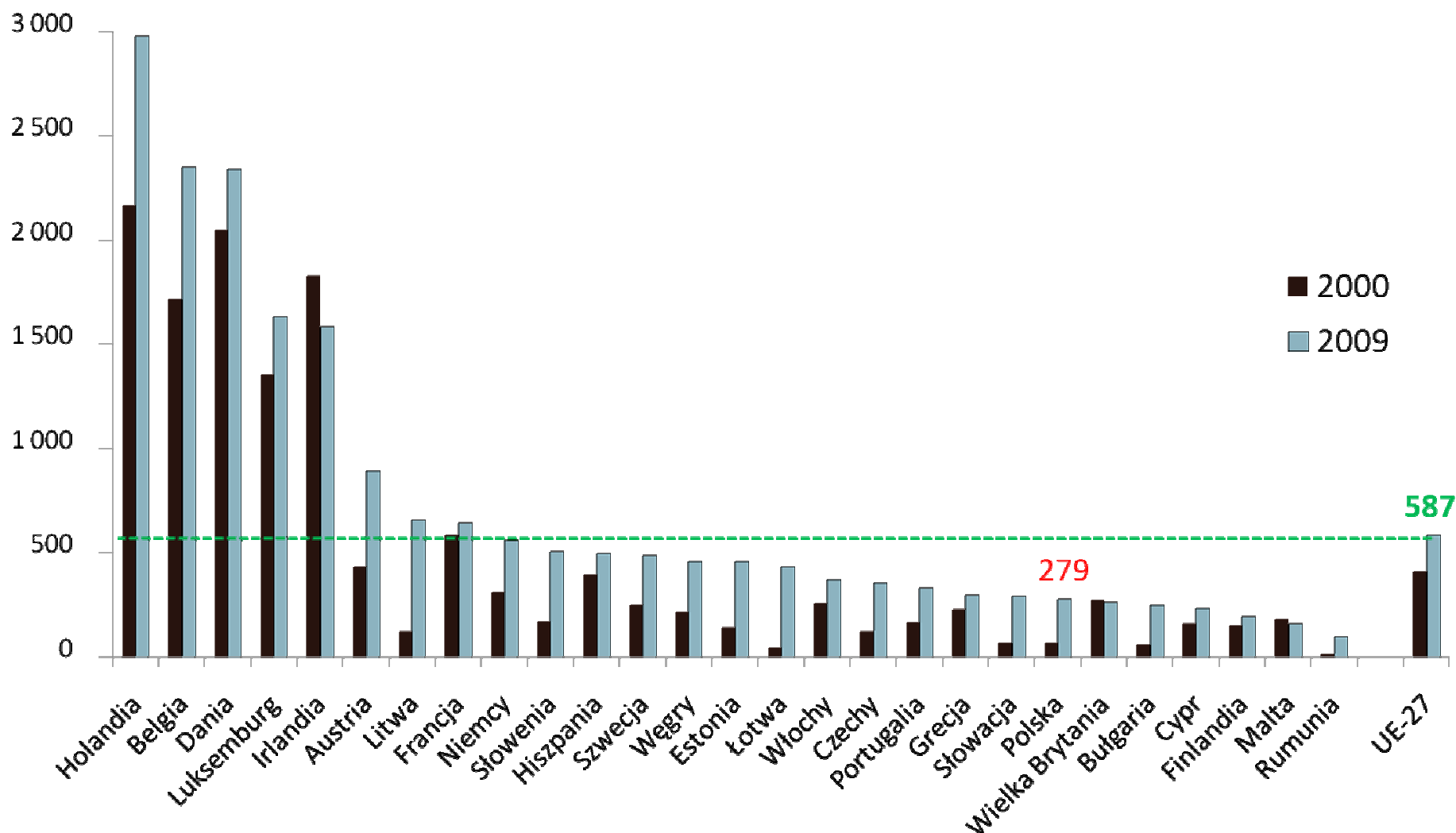
Udział w imporcie rolno-spożywczym z innych krajów UE

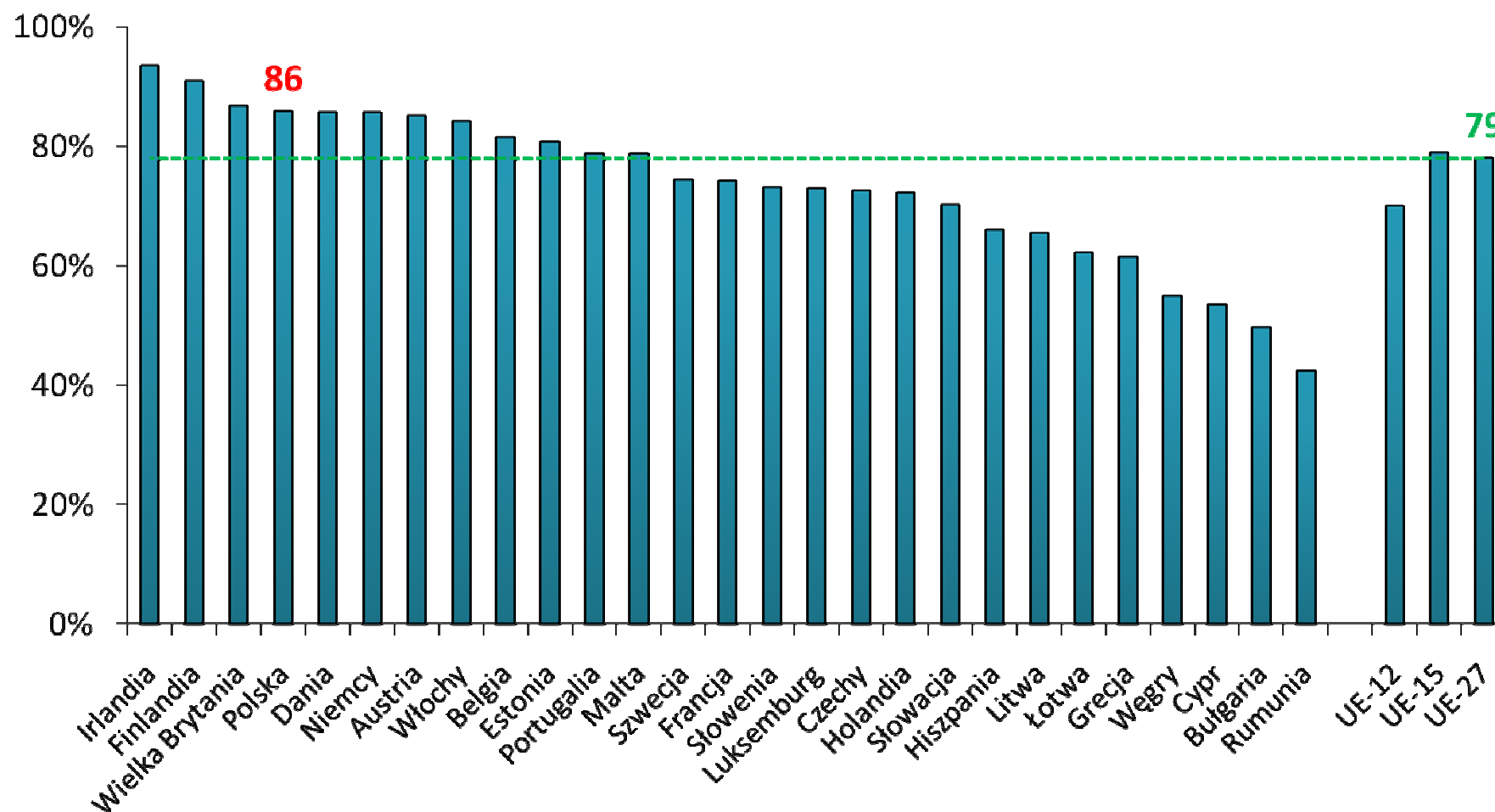
Intensywność eksportu (EUR/ha)

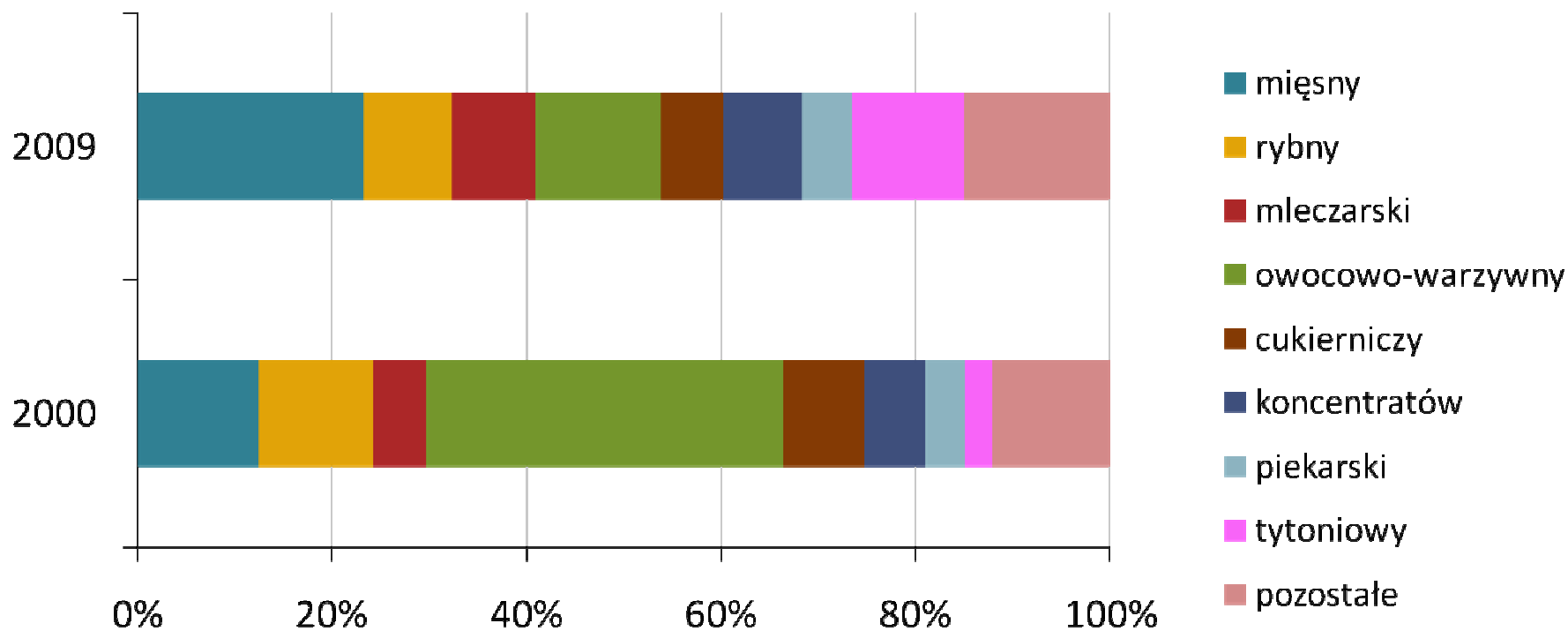
Intensywność eksportu (EUR/mieszkańca)

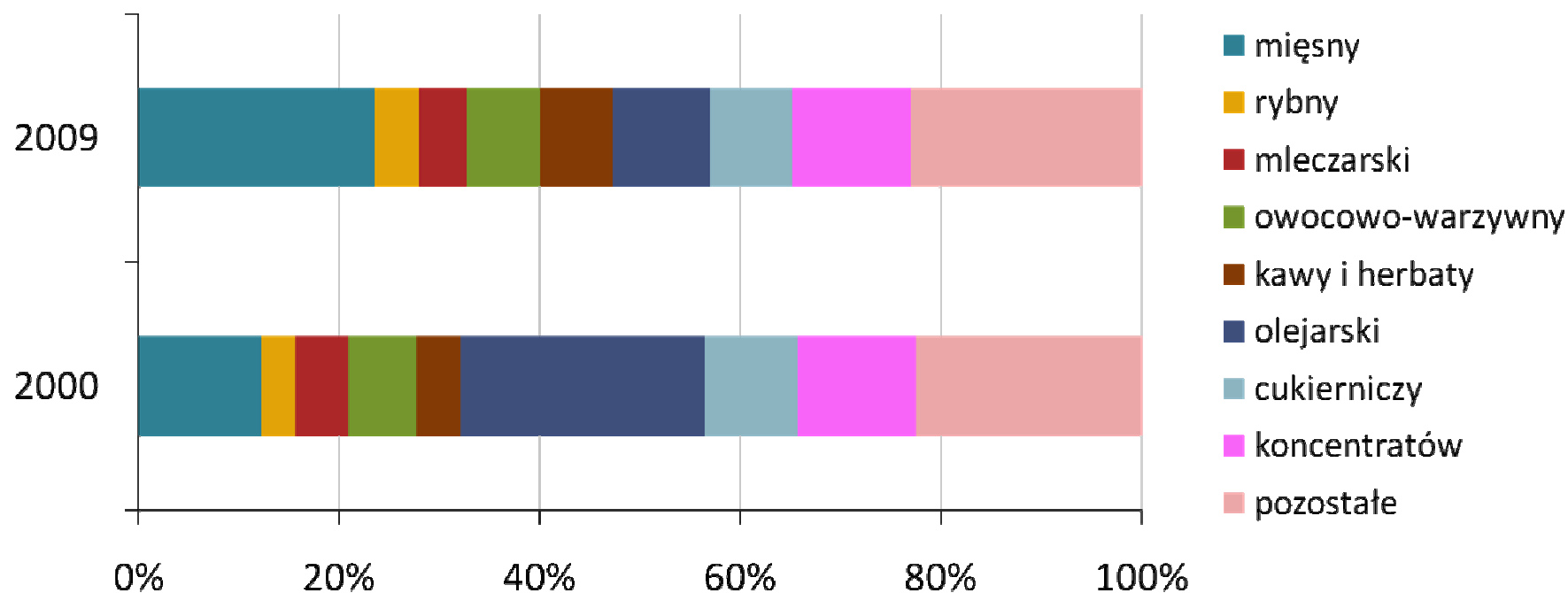
Udział produktów przemysłu spożywczego w eksporcie rolno-spożywczym ogółem

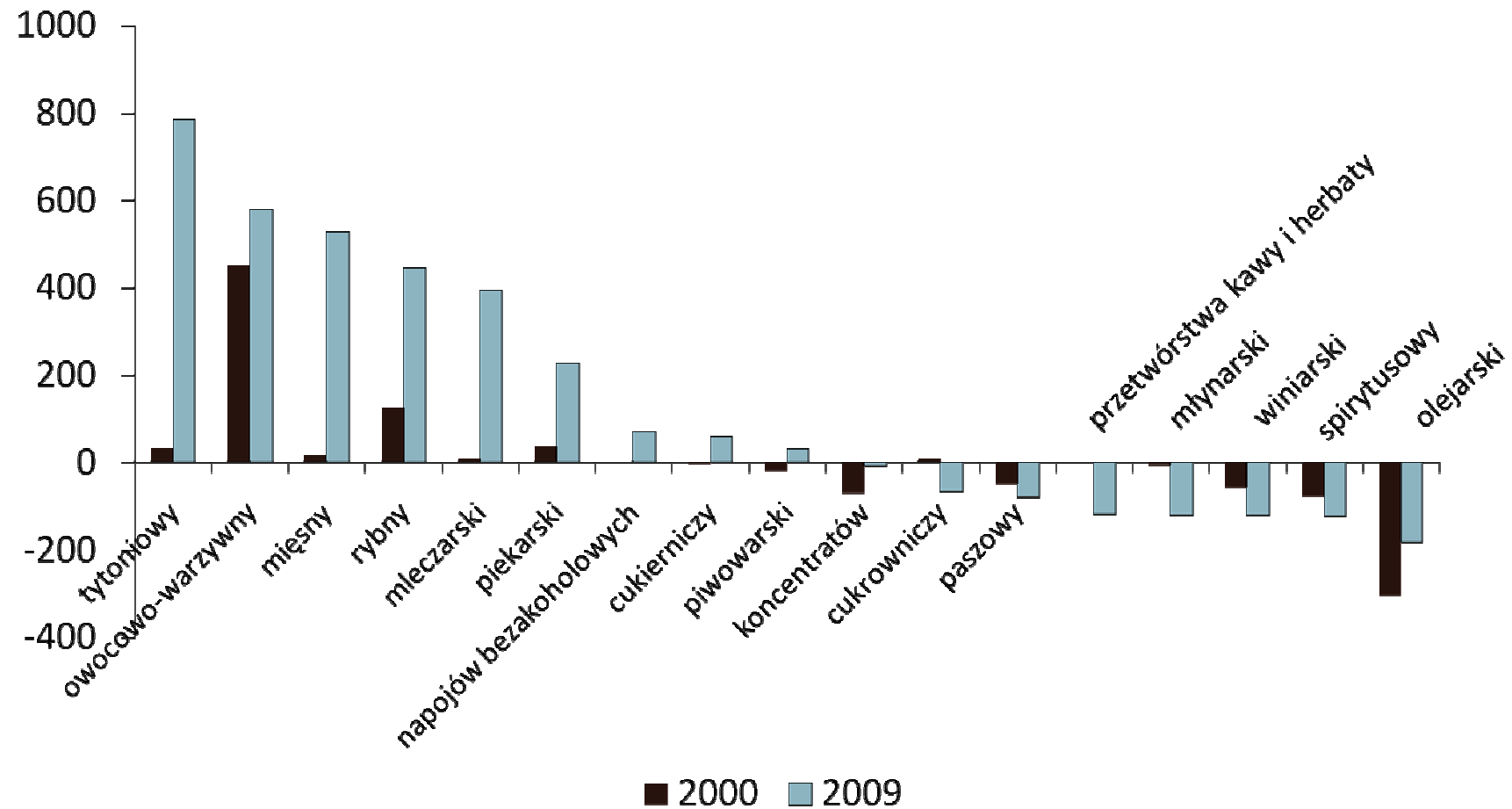
Struktura eksportu polskiego przemysłu spożywczego do innych krajów UE

Struktura importu polskiego przemysłu spożywczego z innych krajów UE

Saldo wymiany artykułami przemysłu spożywczego Polski

Główni eksporterzy netto produktów spożywczych w UE

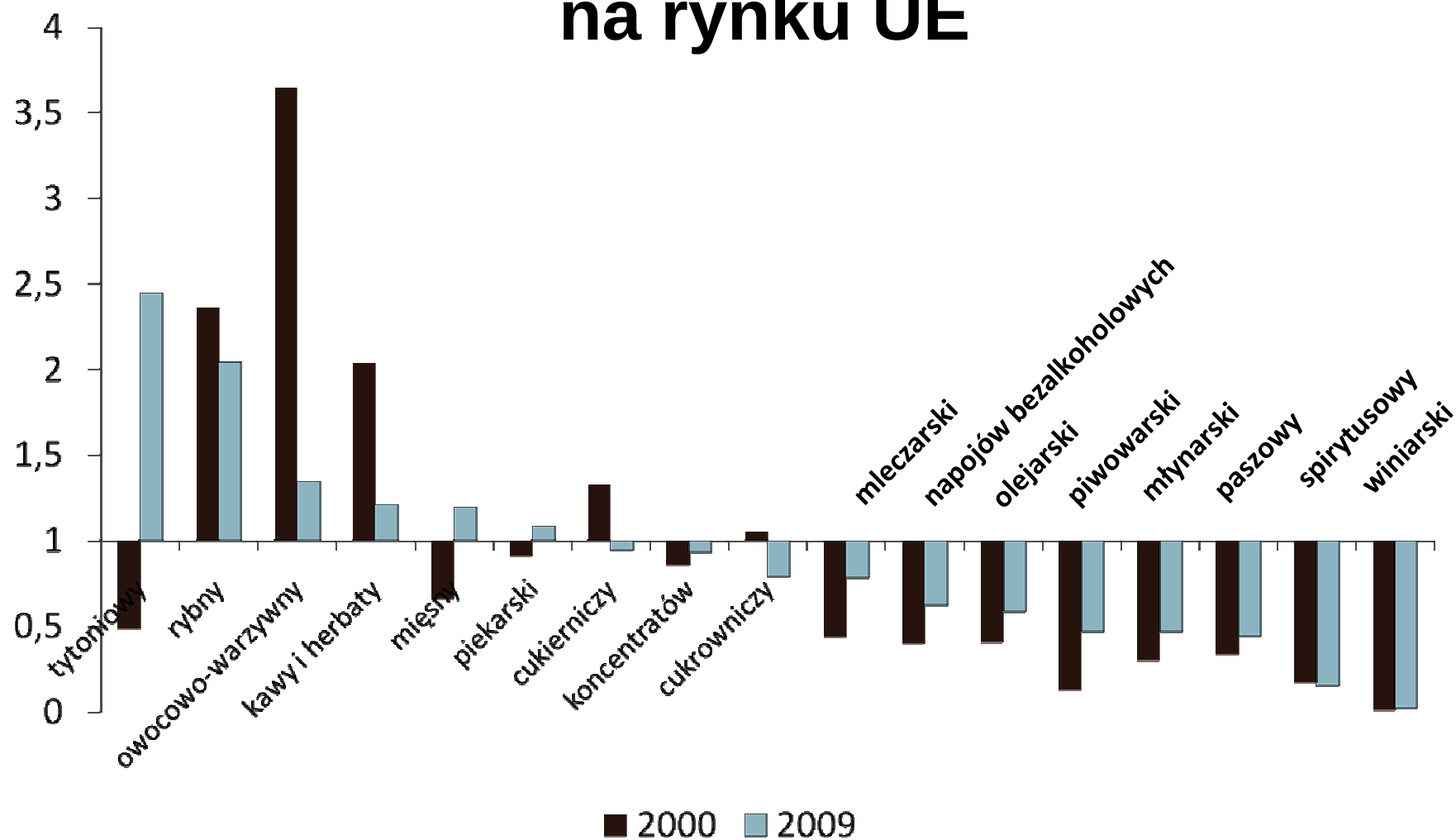
Branża	Państwa	Branża	Państwa
mięsna	Holandia, Niemcy, Belgia, Dania (Polska 6-7)	cukrownicza	Francja, Portugalia, Węgry, Słowacja
rybna	Dania, Holandia, Polska, Hiszpania	cukiernicza	Holandia, Belgia, Niemcy
mleczarska	Francja, Holandia, Niemcy (Polska 6)	koncentratów	Włochy, Holandia, Niemcy (Polska 7-10)
owocowo-warzywna	Holandia, Belgia, Hiszpania, Włochy, Polska	piekarska	Niemcy, Belgia, Włochy, Polska
kawy i herbaty	Niemcy, Belgia, Włochy	napojów bezalkoholowych	Austria, Niemcy, Holandia, Francja, Polska
młynarska	Francja, Niemcy, Słowacja, Czechy, Węgry, Litwa	winiarska	Francja, Włochy, Hiszpania
piwowarska	Belgia, Niemcy, Dania	spirytusowa	Wielka Brytania, Francja, Włochy, Irlandia
paszowa	Holandia, Francja, Węgry	tytoniowa	Holandia, Niemcy, Polska
olejarska	Holandia, Hiszpania, Słowenia		

Główni importerzy netto produktów spożywczych w UE

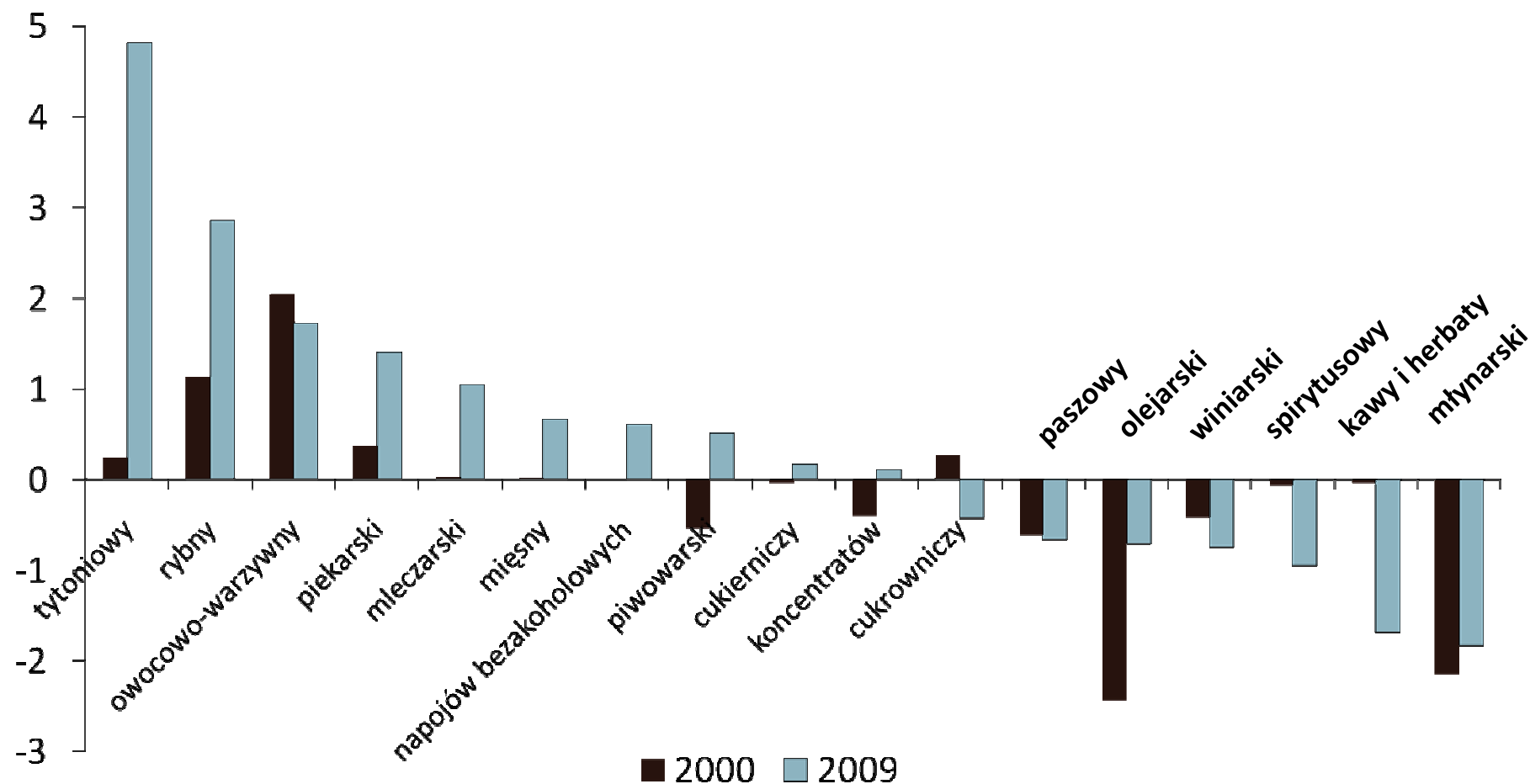

Branża	Państwa	Branża	Państwa
mięsna	Wielka Brytania, Włochy, Grecja, Francja	cukrownicza	Włochy, Hiszpania, Belgia
rybna	Włochy, Francja, Portugalia	cukiernicza	Wielka Brytania, Francja, Portugalia
mleczarska	Wielka Brytania, Hiszpania, Włochy	koncentratów	Wielka Brytania, Hiszpania, Szwecja
owocowo-warzywna	Wielka Brytania, Niemcy, Francja	piekarska	Wielka Brytania, Francja, Hiszpania, Irlandia
kawy i herbaty	Francja, Austria, Polska	napojów bezalkoholowych	Wielka Brytania, Irlandia, Hiszpania
młynarska	Belgia, Polska , Wielka Brytania	winiarska	Wielka Brytania, Niemcy, Belgia
piwowarska	Włochy, Francja, Wielka Brytania, Hiszpania	spirytusowa	Niemcy, Hiszpania, Grecja, Belgia
paszowa	Włochy, Wielka Brytania, Belgia	tytoniowa	Włochy, Francja, Hiszpania
olejarska	Francja, Włochy, Wielka Brytania		

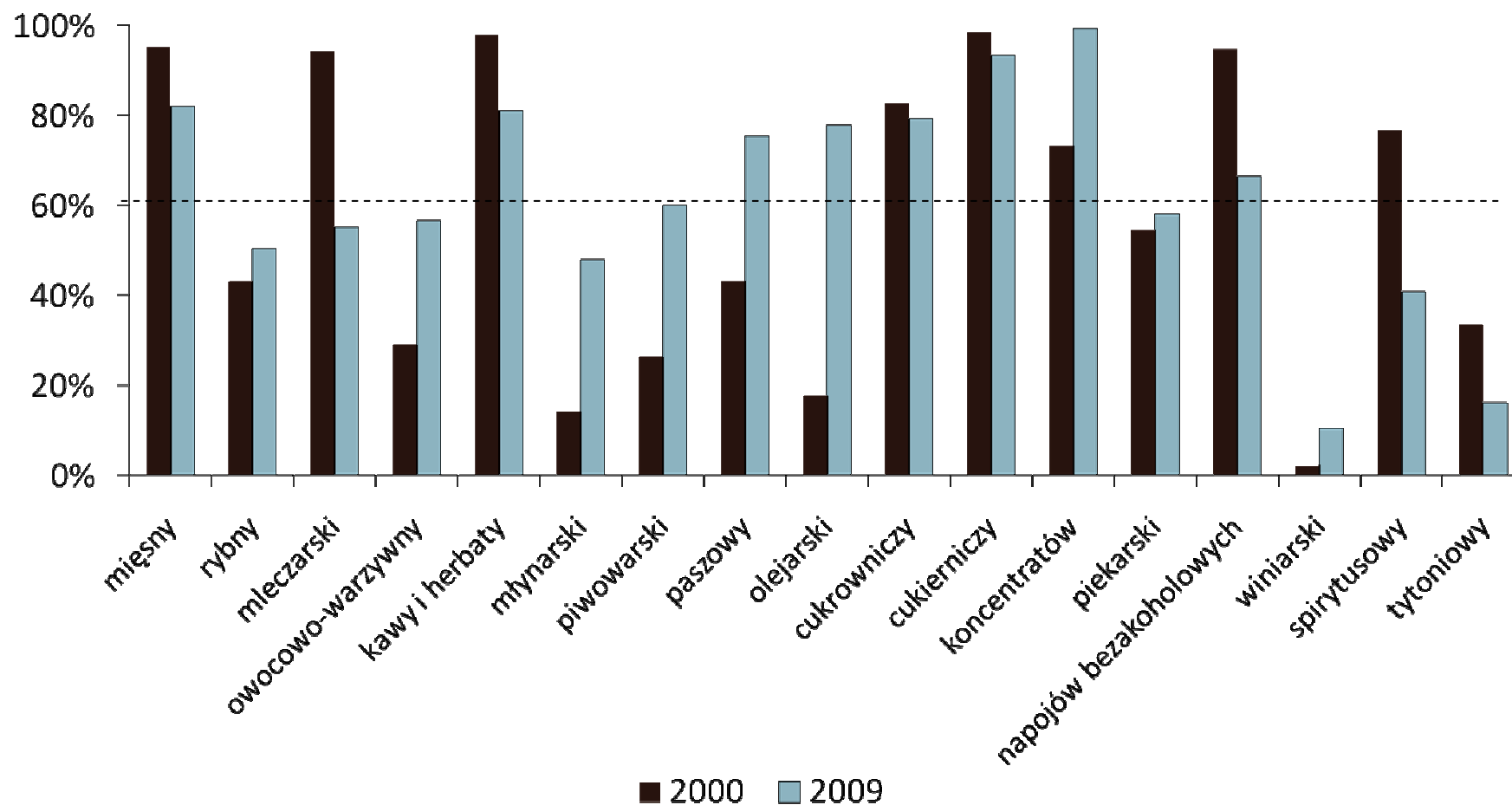
Wskaźniki RCA obrazujące pozycję polskiego przemysłu spożywczego na rynku UE

Wskaźniki Lafaya obrazujące pozycję polskiego przemysłu spożywczego na rynku UE

Wskaźniki Grubela-Lloyda obrazujące wymianę wewnątrzgałęziową z krajami UE

Wnioski

Handel rolno-spożywczy

- 1. Lata 2004-2009 są okresem bardzo szybkiego wzrostu polskiego eksportu rolno-spożywczego ogółem (wzrost średnioroczny blisko 19%), szybszego niż w okresie poprzedzającym członkostwo. Równocześnie nastąpił niemal równie szybki wzrost importu rolno-spożywczego (średniorocznie blisko 18%). Ostatecznym efektem był wzrost dodatniego salda obrotów artykułami rolno-spożywczymi do ponad 2 mld średniorocznie.**
- 2. W okresie członkostwa wzrósł jedynie handel z państwami UE. Podstawową przyczyną jest swobodny dostęp do rynków UE artykułów rolno-spożywczych spełniających standardy sanitarne i weterynaryjne UE, jak również konkurencyjne ceny.**

Wnioski

Handel rolno-spożywczy

- 3. Szybki wzrost eksportu na rynki UE został uznany za niezwykle sukces polskiej gospodarki żywnościowej. Tymczasem niemal równie wysokimi wskaźniki wzrostu osiągnęły pozostałe „nowe” państwa członkowskie. Wyniki Polski nie są zatem wyjątkowym osiągnięciem, lecz mieszczą się w ogólnych tendencjach handlu artykułami rolno-spożywczymi.**
- 4. Wzrost eksportu „nowych” państw członkowskich nie zakłócił tendencji wzrostu eksportu rolno-spożywczego „starych” państw członkowskich. W latach 2004-2009 średnioroczny wzrost eksportu rolno-spożywczego „starych” państw wyniósł 4,1% (w latach 2000-2003 4,6%). Rozszerzenie UE nie spowodowało dodatkowych trudności gospodarkom żywnościowym starych państw Unii Europejskiej.**

Wnioski

Handel rolno-spożywczy

- 5. Mimo szybkiego wzrostu eksportu rolno-spożywczego pozycja „nowych” państw członkowskich mierzona udziałem eksportu UE-12 (eksport *intra UE*) w eksporcie UE-27 jest nadal słaba (2000 – 4%; 2009 – 10%).**
- 6. „Nowe” państwa członkowskie są obecnie równie silnie powiązane z rynkiem UE jak „stare” państwa członkowskie, lokując 80% swego eksportu na rynkach UE i importując artykuły rolno-spożywcze wartości aż 85%.**

Wnioski

Handel rolno-spożywczy

- 7. Pozycja Polski na rynku UE niewątpliwie jest znacznie słabsza niż potencjał produkcyjny gospodarki żywnościowej. Wprawdzie jest wśród 8 państw o dodatnim saldzie obrotów (miejsce 6), ale przy 8% udziale w powierzchni użytków rolnych posiada jedynie 3,7% udział w eksporcie do innych państw członkowskich (9 miejsce) i z eksportem wysokości 905 euro/ha (przy przeciętnej dla UE-27 - 2812 euro/ha) zajmuje 24 miejsce przed Bułgarią, Łotwą i Rumunią.**

Wnioski

Przemysł rolno-spożywczy

- 8. Udział produktów przemysłu rolno-spożywczego w polskim eksporcie rolno-spożywczym na rynki UE należy do najwyższych w UE (86% – 4 miejsce po Holandii, Finlandii i Wielkiej Brytanii). Bez modernizacji przemysłu rolno-spożywczego pozycja Polski byłaby jeszcze słabsza.**
- 9. W okresie członkostwa szczególnie zwiększył się eksport podstawowych, związanych z rolnictwem przemysłów – mięsnego i mleczarskiego, co wyraźnie wpływa na poziom popytu na żywiec rzeźny i mleko, a zatem na rolnictwo.**

Wnioski

Przemysł rolno-spożywczy

- 10. Makroekonomiczne wskaźniki konkurencyjności – RCA i Lafaya wykazują, że podstawowe branże polskiego przemysłu rolno-spożywczego są „konkurencyjne”. Należy je interpretować bardzo ostrożnie. Wartości wskaźników RCA świadczą o niekonkurencyjności przemysłów mleczarskiego, napojów bezalkoholowych, piwowarskiego, cukierniczego i koncentratów, natomiast wskaźniki Lafaya o ich konkurencyjności. Odwrotna jest sytuacja w przypadku przetwórstwa kawy i herbaty. Według obu wskaźników konkurencyjne są przemysły tytoniowy, rybny, owocowo-warzywny, mięsny i piekarski.**

Wnioski

Przemysł rolno-spożywczy

- 11. Nie należy utożsamiać konkurencyjności analizowanej wskaźnikami RCA i Lafaya z opłacalnością, która w warunkach gospodarki rynkowej jest przede wszystkim kategorią mikroekonomiczną. Na wskaźniki RCA i Lafaya niewątpliwie wpływa kurs walutowy, ale przy analizie opłacalności należy jego wpływ analizować znacznie dokładniej. Wahania kursów euro – złoty (w ostatnich kilkunastu miesiącach w granicach 1 euro = 3,20-4,30) w sposób zasadniczy wpływają na opłacalność eksportu.**

Wniosek końcowy

- 12. Słaba obecnie pozycja Polski na rynku UE świadczy, że istnieją bardzo duże możliwości dalszego wzrostu eksportu rolno-spożywczego na rynki Unii Europejskiej.**

Dziękujemy za uwagę!